

## ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.  
Fél évre . . . 3 ft.  
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét  
illető küldemények a  
szerkesztőnek, anyagiak  
a lap tulajdonosnak kü-  
lendők.

## BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KOZLÖNY.

## HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor  
10 kr., többesori hirtetésnél olcsóbb. Nyitlatter  
sora 25 kr. Bélyegdíj min-  
den hirdetésnél 30 kr.  
A hirdetések Bittermann  
Nándor nyomdájában és  
a szerkesztőnél fogad-  
tatnak el.  
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Néhány szó a „Bácska“ 48. számában a jegyzői egylet által a zug-  
írástól értelmező törvényjavaslat szakaszai ellen kibocsátott felhívásra.

**S**okat, nagyon sokat hányták-vetették úgy  
egyres érdekörökben, mint a sajtóban  
e kérdést; alig van ember, ki ne olva-  
sott volna róla egyet-mást, alig van pontja, melyet megvitatatlanul hagytak volna — és ez az  
ügyvédség reformja

A dolog tehát nem új, s hogy még is szót  
emelek mellette, teszem azt azért, hogy csekély  
erőmhöz képest a jogosság és méltányosságnak  
szolgáljak.

Husz év óta folyik a reform, husz év óta  
folyik az experimentatio e téren, s mi az ered-  
ménye, semmi, — annál is rosszabb — a kötet  
számra hozott törvények a helyett, hogy gyó-  
gyították volna a sebeket, elmergesítették azt,  
sőt tovább is mentek annál, egy kar demoralizá-  
ciójának csiráit vetették el.

Szomoruan igazolja ezt a való, igazolja a  
hírlapok hasábjain időnkint felmerülő közlemé-  
nyek az ügyvédség jelenlegi helyzetéről.

És ez nem maradhatott továbbra is így A  
demoralizáció körtüneteit nem lehetett továbbra  
is összefont karokkal nézni.

Mert mire vezetett volna mindez? E kar,  
melynek kebelében az összes társadalmi élet-  
mozgalom erejének lüktetése összefoly, e kar,  
melynek kezébe a magán- és közjogok védelme  
van letéve — s ha e kar, a ránehezülő intéz-  
kedések lidérc nyomása folytán megtántorult, s  
előtérbe lépve a végszükség joga, az önfentartás  
kiöli a jog, törvény és erkölcs tiszteletét, —  
mire vezetett volna mindez?!

A társadalmi érdekkörök tagjai hivatásszerű  
munkájuk közepette nem látnak legfőltettebb,  
jólétüket érdeklő ügyeik és jogaik védelmét biz-  
tos kezekben, mert az ügyvédi állás nem nyújtja  
nekik azon garantiát, hogy félretéve minden  
erre vonatkozó aggodalmat, háborítatlanul élhes-  
senek hivatásuknak, — nem lazule meg így  
bennük a jog és törvény iránti tisztelet és bi-  
zalom, mely nélkül jogállam fenn nem állhat,  
nem öli-e ez ki az igazságérzetet belőlük?

És ez való, tények bizonyítanak mellette.

A sok törvény, a sok intézkedés, a való-  
ságos mániává, járvánnyá fajult zugprókátoros-  
kodás aláásta az ügyvédi kar tekintélyét, meg-  
rendítette amaz erős bizalmat, melylyel a ma-  
gyar ügyvédség eddig birt, és birnia kell.

És így e kar, mely a modern európai ál-  
lamok államszervezetében a legkitünőbb jog- és  
gyakorlati államférfiak bölcsője és felnevelő daj-  
kája, mely nálunk is eddig így szerepelt, most  
pedig közel áll ahhoz, hogy még az iránta való  
tisztelet is meggingattassék.

De miért?

Azért, mert jelenleg annyira jutottunk, hogy  
a jogát kereső fél valósága, destilláció alá lett  
véve, mert annyi volt eddig a kazán, annyi volt  
az irástudó és farizeus, hogy az ember már ki  
sem ismerhette magát, s ennek mi volt az ál-  
dozata, mint az ügyvédi kar hagyományos tek-  
intélye és tisztessége.

Ilyen állapotok voltak nálunk, s ilyen intéz-  
kedések mellett, melyek ezt eltűrték, mivé vált  
volna az ügyvédi kar, melynek diplomája, tár-  
sadalmi állása, becsülete szigorúabban körvona-  
lozza néki a tisztesség határait, mint az irástu-  
dóknak és farizeusoknak, hol megszűnik min-  
den garancia.

A panasz erre vonatkozólag mind általáno-  
sabb és általánosabb lett az ügyvédek soraiban,  
mert az állapot elviselhetetlenebbé vált napról-  
napra. És ennek nem az ügyvédek nagy száma

az oka, mint sokan mondani szeretik, mert e  
szám arányitva egyéb európai államokhoz, nem  
olyan kétségbeejtő, hogy, ügyvédi proletariatus  
képződhessek, a mi a fennálló intézkedések mel-  
lett, ha azok nem orvosoltatnak, fejlődhetett  
volna.

E sok vajadás után végre a kormány is  
belátta, hogy a sok intézkedés csak jobban el-  
mérgesíti az állapotot, a pályától való elretten-  
és miatt behozott tanulmány szigorítás hatása  
még csak a jövőre szól. Itt reform, gyökeres  
reformra van szükség; biztosítani kell az ügy-  
védi tekintélyt és tisztességet a dudva módra  
felszaporodott zugírások ellenében.

Ennek módja csak az új törvényjavaslatnak  
96, 97, 98. §-a volt. Erélyesen fellépni e járvány  
ellen, ha nem akarják azt, hogy az állami, tár-  
sadalmi és gazdasági élet mozgalmi károssá,  
miazmássá váljanak.

És e javaslat előbb idézett szakaszai elle-  
ben kel sikra e lapok hasábjain a jegyzői  
egylet, anathemat kiált ez átkozott paragrafu-  
sokra, csak azért, mert olyan éles praecisióval  
körvonalozza, hogy ki a zugírász.

E javaslat úgy látszik fején találta a szeptet.

Bácsmegeye közönségéhez apellálnak, hogy  
»ezen törvényszakaszok elvetése végett az or-  
szággyűléshez és a magas igazságügyi miniszter-  
iumhoz feliratot intézzen« — és kérjük már  
most, hogy miért — azért mert a zugírászat  
ellen oly határozott keményen lép fel? — más sé-  
relem ebben nem vehető ki; s mi köze van  
mindehhez a törvényhatóságnak.

És miért óhajtják mindezt, miért kongatják  
a javaslat ellen a vészharangot?

Azért, mert mint a felhívás mondja »ezen  
mindannyiunk jövőjét és anyagi existen-  
tiáját végkép aláásni akaró törvényjavaslat  
ellen tőle telhetőleg védekezni saját jól elfogott  
érdekében kötelességének ismerendi.« —

Furcsa, nagyon furcsa, nem gondoltam volna,  
hogy e javaslat a községi jegyzők jövőjét ássa  
alá, de kértem már most, micsoda jövőt várnak  
e téren, ha e javaslat esetleg törvényre nem  
emelkedik is, mikor a mai, fokontint tért fog-  
laló kvalifikációs korszak, oly határozottan mut-  
tat mindenki jövőjének lépcsőjére. Vagy talán  
a jövő alatt az »őreg napokra« céloznak, az  
már más.

Nem látom át, miként ássa alá e javaslat,  
anyagi existenciájukat, mikor a törvény, a statu-  
tumok a jegyzőnek teendőiért tisztességes existen-  
tenciát biztosít.

Nem látom át tehát miként függ e javaslat  
össze anyagi existenciájukkal, mikor az a tör-  
vény által életfogytiglan van biztosítva, egyéb-  
iránt úgy veszem észre, hogy ez »anyagi existen-  
tia« szó csupán fogalmazási hiba, mert a fel-  
hívás érdeme azt mondja: »hogy minden  
alkalommal és minden befolyásával,  
minden módot és utat felhasználand  
arra, hogy ezen első sorban a jegyzők  
anyagi érdekeinek megrövidítésére irá-  
nyuló javaslat törvényre ne emelked-  
hessek.«

Igy aztán egészen más formája van a do-  
lognak, tehát a jegyzők anyagi existenciája biz-  
tosítva van, csupán az anyagi érdekek vannak  
általa megrövidítve.

A törvény tehát, mely az anyagi existen-  
tenciát alá ássa, az rossz törvény, mert ellenkezik  
az ember ős jogával, a személy létezhetése jog-  
ával; de a mely törvény csupán egyesek anyagi  
érdekét rövidíti meg, az nem ellenkezik a jog  
és törvény eszméjével, mert minden törvénynek  
ép az a célja, egyesek anyagi érdekeinek  
korklátokat, határt szabni. Így kívánja ezt az

örök, a változhatatlan igazság, így az emberi  
társadalom.

S nem hihető Bács-Bodrogh t. e. vármegye  
közönségéről, hogy ezen törvényszakaszok elve-  
tése végett ezen egylet által szándékolt felira-  
tot pusztán a »jegyzők jól elfogott anyagi  
érdekeinek megrövidítése miatt«  
tárgyalás alá vegye, annál kevésbé, hogy ma-  
gáévá tegye és cége alatt az országgyűlés és a  
magas miniszteriumhoz felterjeszse.

Mert ez nagyon könnyen előzményül szol-  
gálhatna egy másik, igen, igen nagy résznek,  
kik e törvényerőre emelkedő javaslat idézett  
szakaszai által nem csupán anyagi érdekeiket  
látják megrövidítve, hanem anyagi existen-  
tációjuk legfőbb bázisát látják alapjában megren-  
ditve.

Ez a dolgok logikája, s hogy ilyen tartalmu  
feliratnak is hely adassék, arra még a leghiszé-  
kenyebb természetű ember is a fejét csóválja.

Egy jogszigorító.

## Adalékok az új templom történetéhez.

(Folytatás.)

A 2. pontban szó szerint ez mondatik: »Az alá-  
írási ivenek ajánlatban begyűt (!) összesen 8491  
ft 23 kr.« Már hogyan lehet egy megajánlott össze-  
get begyűt összegnek nevezni, azt nem értjük; de  
hogy e megajánlott összeg tényleg be nem folyt, az  
kiderül az 1875. febr. hó 9-én Kockár Mihály építé-  
zeti választmányi elnök ur által az egyházközséghez  
beterjesztett jelentésből, melynek 5-ik oldalán látható  
kimutatás szerint 1860 évben csupán 1745 ft 85 kr.  
folyt be. — Ami pedig az alább említett, és a 10657 ft  
73½ kr. maradékhoz hozzáadott, egyesektől természet-  
ben tett ajánlatok becsárát 3282 frtot illeti: az merőben  
kültött posztó, mely soha be nem gyűlt és nagy  
valószínűséggel soha be sem fog gyűlni. Kockár Mihály  
urnak fennebb jelzett jelentése 8-ik oldalán emez aján-  
latok részletezve fordulnak elő; névszerint ígértek:

1. Bunyi Károly ur két nagy fűajtót, mindegyi-  
két két szárnyra, és hat nagy ablakot pengő 260 ftnyi  
értékben.
2. Falcione Lőrinc ur (meghalt 1868-ban) pléh  
cikkeket 250 ftnyi értékben.
3. Özvegy Németh Borbála 2000 frtot felajánlott  
egy sz. Borbála tiszteletére emelendő oltárra. (Valjon  
ez is a templomépítéshez tartozik?)
4. Mayer Ignác ur vörös fenyőből két ablakot és  
egy sekrestyeajtót 120 ft értékben.
5. Kekezovics Antonia kisasszony az oltárra két  
vánkost (Szintén a templom építéséhez tartozik?)
6. Koratpatinszky József ur két ablaknak saját  
üvegeivel való beüvegezését 20 ft értékben.
7. Göszl Károly ur két ablaknak beüvegezését.
8. Ballun Pál ur a harangokra szükségeltető  
szijakat 30 ft értékig.
9. Leeb György ur (meghalt 1875-ben) egy 400  
fontnyi harangot.
10. Ballun Pál ur (meghalt 1868-ban) egy szent-  
ségtartót 120 ft értékig.
11. Gottlieb Márton ur misemondásra való köny-  
veket 60 ft erejéig — és több mások kisebb-nagyobb  
szerek adására kötelezték magukat.

»Szükséges itt még kiemelnem, — így végzi a  
jelentést tevő választmányi elnök ur, — hogy az új  
templom előtt falábra felállított egy kisebb és egy  
nagyobb immár működő harangot, nevezetesen a ki-  
sebbikét a még most is élő és jó egészségnek örvendő  
özvegy Titkovics szül. Bokerovics Mária asszony, a  
nagyobbikát immár elhunyt Goldscharek János ur,  
egy új kelyhet özv. Kolmann szül. Gereb Fran-  
ciska adományozta.«

Mi nagyon szeretnők megkérdeni az építészeti  
választmány tisztelt tagjait, vajjon mindezen aján-  
latokat mennyiért váltanák nekünk készpénzre?  
..... De menjünk tovább.

A 3-ik pont azt mondja: »A párberi hátralékból  
bejövendő 14712 ft 30 kr.« — Beavatott helyről  
nyert biztos tudomásunk van róla, hogy ez összeg  
még mai napig is mint hátralék vezetetik, s an-  
nak egy jó harmadrésze mindörökre behajtha-  
lan marad. De azért a 14712 ft mint biztosan  
bejövendő pénz figurált.

Az 5. és 11-ik pont szerint a boltok pénztárából összesen 14,524 frt 95 kr., — a 7. és 8. pont szerint pedig a havi B. A. kápolnája és a két temető tőkétéje összesen 5384 frt 62 1/2 kr. vétetett fel az építési célra szánt pénzkészletbe. Pedig b. e. Kunszt érsek 1859. évi nov. 12-ről kelt 1676. számú levele világosan kimondja: hogy „a mostani plébániai templom pénzalapja s jövedelem forrásai, ugy szinte a kápolnák vagy onai az említett célra nem fordíthatók, minthogy az ily eljárás a fennálló egyházi törvények és rendeletekkel, — melyek szerint az egyház javai az illető adományozók szándokához hiven kezelendők, — merőben ellenkeznek.“

Az építészeti választmány többszörösen szeret arra hivatkozni, hogy az ugynevezett bolti pénztár nem tartozik a szorosán vett egyháztulajdonhoz és azzal tetszés szerint rendelkezhetik. — Ez azonban nem áll. Ugyanis a zomborvárosi levéltárban őrzött átadási okmány (dd-to 14-a Septembris 1808.) így szól: „3-o Ut cum Clastrum hoc sua Majestas sacratissima pro usibus parochialibus cedat, Civitati integrum hand sit, quidpiam seu ex fundo ipsius Claustri, seu arearum, seu hortorum, sub quocunque demum colore aut praetextu cuicunque vel quomodocunque seu vendere, seu avellere, seu abalienare, verum ita, prout actu sunt, pro Parochiae et Ecclesiae Rno-cath. usibus tanquam ejusdem realem proprietatem in perpetuum in sua integritate antelata Civitas conservare obligetur.“ (Miután ő Felsége e kolostort plébániai célokra engedti át, a városnak nincs jogában semmit annak telkéből, udvaraiból vagy kertjeiből semmiféle szin, vagy ürügy alatt bárkinék, bármí módon akár eladni, akár elszakítani vagy elidegeníteni, hanem úgy amint az jelenleg áll, a róm. kath. plébánia és templom céljaira, mint annak reális tulajdonát mindörökké épségben fenntartani az említett város tartozék.) Ez oly világos, hogy midőn az egyháztulajdonosság 1810-ben e kolostornak földszintű részét boltokká alakította át, ugyanazon évi 177. jk. sz. alatt minden utógondolat nélkül kimondja, hogy e boltok jövedelmei pro fundo et dotatione Ecclesiae (a templom — természetesen a régi templom — fenntartására szolgáló alapul) fordítandók.

Már most hogyan egyeztethető össze ezen kimutatás az építészeti választmánynak azon fennebb jelzett kijelentésével: „A mi a templom jövedelmi forrását illeti, azt szándékában sem volt az áll. épít. főválasztmány az új templomra fordítani; mert igen is tudja s belátja, hogy azok a templom mindennapi kiadásainak fedezésére elkerülhetlenül szükségesek.“ — Ez az, a mire nem találunk kadenciát.

Továbbá a 6. pontba felvétellett a Peák-féle hátralékból befolyandó 1000 frt. — Arról már egy előbbeni cikkünkben megemlékeztünk, hogy az ugynevezett Peák-féle összes hátralék kérdése még 1858. évi dec. 4-én 161. jk. sz. alatt véglegesen elintéztetett, és e szerint az itt említett befolyandó (!) 1000 frt csak is valahol a holdvilágban létezett.

Vége a 10. pontban felvétellett még az új harangra már régebben betolyt 840 frt; pedig elvitáztatlan tény az, hogy ezen alapítvány a plébánia templomban elhelyezendő új nagy harangra hagyományoztatott és így jogtalanul fordított az új templom építésére a hagyományozók szándéka ellenére.

Mindezek után vizsgáljuk meg komolyan és szendélytelenül, hogy

1. Alapos volt-e ezen pénzügyi részletezés?
  2. Ha alapos lett volna mindezen idézett összeg, fel lehetett volna abból ezt az új templomot építeni?
  3. Vajjon megérdemli-e általában a megkezdett építkezés a tovább folytatást? — s ha igen, mennyibe kerülhetne annak teljes befejezése?
  4. Vajjon áll-e rendelkezésünkre mód, melylyel a befejezéshez még szükséges 150—180,000 frtnyi roppant összeg kiteremthető lenne?
  5. Ha nincs, érdemes-e a falakat így megtartva a napról napra növekedő romlásnak kitenni?
- Az 1. kérdésre határozott nem-mel kell válaszolnunk, és a fennebbiek után ennek bővebb indokolása teljesen felesleges lenne.

A 2. kérdésre megfelel Koczár Mihály ur, az építészeti választmány elnöke 1875. évi febr. 9-én benyújtott jelentésének 5-ik oldalán, mely szerint az addigi építkezésre 55,478 frt 26 kr. — tehát az előirányzott összegnél 22,261 frt 76 krral több — fordított, s hogy ennél még sokkal nagyobb összegre lenne szükség, azt mindenki — még a nem szakértő is — első tekintetre belátja.

A 3. kérdésre szerény nézetünk az, hogy ha az új templom alakja a legesekélyebb műizlést tanusítaná, ugy talán tovább építését el lehetne halasztani bizonytalan időkre. De ily terv, izlés és célszerűség nélküli kezdemény nem érdemli meg a jövő kegyeletét. Kőhalmaz az, mely nem épült, csak építődött. Ezért megbocsáthatatlan bűn volna a formáiban elég jól épült régi ferenczendi templomot elhanyagolni, sőt inkább ezt kellett volna mindenekelőtt a városhoz méltóan kívül belül kidíszesíteni. — Vannak ugyan szakértő építészek, kik állítják, hogy ama rengeteg hibáz kon módosítások által még lehetne segíteni; (?) — de az ily foltozás folytán, mely igen természetesen újabb ezeket nyelne el, épen úgy venné ki magát ezen új templom, mintha egy ujdonat új diszmagyar mentére elől hátul egy-egy tenyérnyi foltot vetnénk. — De ha meg is érdemelné a tovább építést, vajjon mennyibe kerülne annak teljes befejezése? Pártos Gyula budapesti építész és Tripolszky Gyula m. k. építész-mérnök urak kijelentése szerint e célra még legalább is 150—180,000 frt lenne szükséges. Es e számítás a mai időviszonyok között túlzottnak épen nem mondható.

A 4. kérdésre adandó válaszuk a legelszomorítóbb; mert az új templom tovább építésére sehol

semmi pénzforrásunk nincs. Az nagyon eltévesztett felfogás, hogy az a régi templom pénzeiből felépíthető lenne; mert míg a más rendeltetésű pénzeket, tehát idegen tulajdont ily építkezésre felhasználni nem szabad; világos, hogy azok törvénytelen felhasználása esetében kell, hogy elpusztulni engedjük a plébánia-templomot a kápolnákkal és plébánia épülettel együtt; és ennek dacára is csak annyit fordíthatunk az új templomra, a mennyi annak évenkénti tatarozására szükséges. És ha sok — igen sok éveken keresztül azon nem remélhető eredményre jutnánk, hogy az új templom a legnagyobb áldozat és régi templomunk s plébánia épületünk teljes elpusztulása mellett végre csakugyan felépülne: nem bírnánk benne egyebet egy óriási kérdőjelnél, mely mindenkitől csak azt kérde: ugyan mit csináljunk immár vele? és ez lenne azon nagy kérdés, melyre senki sem tudna megfelelni.

Végül az 5-ik kérdésre a józanul számító financier azt mondja: miután a tovább építésre sehol egy vörös rézkrajcárunk sincs, és teljesen meggyőződöttünk arról, hogy ily rengeteg nagy épületet a remélhető önkényes adakozásokból felépíteni nem lehet, — mentünk meg, ami még megmenthető! Tegyük félre minden álszemermet, bontsuk le e célnélküli téglahalmazt, és iparkodjunk azt értékesíteni. Ennek előbb utóbb ugy is meg kell történni, és sokkal jobb, ha ma történik, mintha holnapra halasztatik, mert minden következő nap csökkenteni fogja az anyagok értékét. Ne riasztassuk el magunkat azon alaptalan ámitással, hogy a megkezdett építkezést lebontani szégyen; ez nem áll; hisz „okos ember dolga, megjavítani helytelen szándékát“; — és sokkal tanácsosabb, ha magunk bontjuk le, mintha bevárjuk a rendőri hatóság ebbeli rendelkezését, mely már ugy sem késztetik soká, miután azt szépészeti szempontból sem tűrheti meg, hogy e szerencsétlen kőhalmaz a gyönyörű megyeház terét még tovább is disztelenítse. — Az természetesen magától értet, hogy az ekként nyerendő pénzösszeg a régi templom pénztárának térítendő vissza, mint a melyből 40,000 frtnyi borzasztó nagy összeg kölcsönképvétellett ki ily megbocsáthatlan könnyelműséggel.

Végül mellékesen megjegyezzük, hogy az új templomot illető hat cikk minden adatát lelkiismeretes pontossággal és jobb ügyhöz méltó buzgalommal szedtük össze.

Szerkesztő.

## LEVELEZÉS.

Gara, 1880. decz 2.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Minden félreértés kikerülése végett, kérem ezen soraimat nyilvánosságra hozni. Tudomasonra esett, hogy a „Bácska“ 46. számában közölt cikkekcském egy némelyik ugy értelmezi, hogy én ez alatt báró Baumgarten kapitány urat értettem, koránt sem. Ő inkább katona a szó szoros értelmében, és még mellette igen vallásos, ki a templom mellett el nem megy, vagy nyargal, hogy egy két percze be ne térjen. Es ezt tapasztaltam, hogy nem teszi kiváncsiságból, hanem igazi vallásos buzgóság vezérli oda. Ily katona kell a hazának; mert ki hív Istenhez, hív a legfőbb hadurnak és hazának. „Quivis suorum verborum interpret.“ Nagyon sajnálom, hogy félre értettem. En a közlegénységhez legközelebb állókat értettem, kik minden időben mellettök vannak, és ezáltal mintegy közvetve akartam épen a kapitány ur figyelmét felhívni, ki minden rendetlenségnek kerülhetlen ellensége, és ép azért mind untalan vizsgálja hol a lovakat, hol a legénységet. Így hát a latin idézet rosszul volt alkalmazva és rosszul értelmezve.

Ribovics András  
plébános.

## Gondolkozom. . . .

Gondolkozom vajh mi sokszor:  
Gyermekimből ki mi legyen?  
Fünt Herkules választón  
Jác-oda hajlik eszem.

A legüdösb legyen hadfi,  
Szállyon bátran csatásikra;  
Katonának nevelem föl,  
Küzdjön majd ha a hon hívja.

Leányomat férjhez adom  
Tó ügyvédhez, van is rá ok;  
Annyi a pör, csakha vőcském  
Győzi avval: „apellálók.“

Ifjabb fiam orvos legyen  
— Beteg vagyok láthatjátok —  
Tó lesz hogyha mondja: atpám  
Kis tokajit „perscribálók.“

Leghisebbik fiam pap lesz,  
Szemim ha lezárjak majd,  
Ég áldása s könyvek között  
Élbucszat: „requiscat.“

De nem bánom, bárki mi lesz,  
Mindégpiket ugy nevelem;  
Ha e földön mi je sem lesz:  
Becsületes még is legyen.

Bácsics György.

## A PÁRBAJRÓL.

(Egy cén meggyengülés naplójából.)

Milyen ügyek képezik a párbaj tárgyát? erre nézve mondhatom igennagy nézeteltérések vannak.

Ha valaki egy másik egyént, annélkül hogy az okot szolgáltatott volna megsért, ez a személyes biztonság ellen elkövetett kihágásnak minősíthető, tehát törvényes eljárás alá tartozik. Tekintettel kell azonban lenni, hogy esetleg a megsértett milyen modorban járt el ellenfele ellenében, mert viszonzás által ő is ugyanazon kihágást követte el.

A vén jogász által felhozott concret eset a mikor általában szól, az ösztársadalomra nem alkalmazható, sőt sértő is.

Általában a párbaj tárgya egyoldalú cselekmény nem is lehet, mert ez eset mindig helyt ad a törvényes eljárásnak; alapos ítélő tehetség soha sem is fogja azzá minősíteni. A párbaj eseteiben mindig meg van a kölcsönösség, vagy legalább megkívántatik, hogy meg legyen.

Egyoldalú sértéseknél — természetesen — akkor vivatik párbaj, ha a sértett fél nem lép a törvény útjára, ez pedig olyan esetben mint a vén jogász felhozta, hogy ha valaki egy másikat „tolvaj“-nak nevez, nem is helyes eljárás, — de mely sajtóságos feltételezés is, mely csak aligha fordul elő, s ha igen, az ilyen egyénnél — a tiszta érzés tudatában — méltóságán aluli dolognak tartsa a megküzdést és elégtételt más uton szerezzen.

Kölcsönös sértéseknél a párbaj alkalmazandó, mert ezáltal a társadalom, vagy intézmény, a melynek az illetők tagjai, a becsületökben megkissebbített egyéneket: vagy nem tűri, vagy jeleit adja idegenkedésének, a mely állapot kellemetlenné, tűrhetetlenné válik.

A vén jogász felállítja a jogi és politikai becsület elméletét; a midőn ezt teszi, már sokban tulment azon határokon, ahol a párbaj alkalmazását találja.

Az ember, mint valamely társadalmi intézmény tagja utalva van intézményére, mely jogilag szerepel, ez pedig ismét létesítőjére p. o. az államra.

A politikai becsület szintén attól függ, vajlon az egyén mint az állam, valamely intézmény képviselője, vagy egyénileg üz politikát.

Ezek szerint ugy a jogi, mint a politikai téren — kiválóan — nagyobb tényezők állanak szemben.

Egyéni jogi bántalmak, sérelmek — engedelmet kérek — a törvény keze alá tartoznak.

Egyéni politikai dolgok, különböző pártnézetek folytán jönnek összeütkezésbe.

Kifejezést akár előszóval, akár a sajtó utján nyernek — elintézésük e téren marad.

Ellenben politikai nézetek — még személyeskedéssé nem fajulnak — nem is képezhetnek sértést. — Ez ellen eléggé imponál a társadalom és sajtó tekintélye.

Ha az állam politikai becsülete megkívánja, az bizony habozás nélkül kardot ránt, a hadsereget, mely politikájának karja, fegyvere, mindenesetre alkalmazza.

A vén jogász ismerni vél derüt viszonyok között élősködő társadalmi intézményt, a melynél a valódi jog- és kötelességkör nem létezik, ott nem létezik valódi becsület, ott nincsen becsületérzés. Azon kezdem, mért nem nevezi meg e társadalmi intézményt? melyik az, a melyik létezését nem érdemli meg, melynek kötelessége, e szerint munkaköre nincsen. Az államnak használna vele, mert ilyen intézményt megszüntethetne; a társadalomnak mert tőle megszabadítaná.

Az államhivatalnok sereg, a megye, a város, mind szorgalmasan dolgozik, mint méhrajt látom reggeltől estig munkájában serénykedni (Helyi körülményeket tekintettem).

A katonaság szellemileg és testileg erős munkát végez. Egy részét látom exerciroz a forró nap hevében is; másik része csekély kiségitő erővel szellemileg nagy munkát végez.

Minden társadalmi intézmény létesítésében: törvény, szabály, bizonyos előírások szolgáltak alapgyanánt; tehát mielőtt róluk szólnunk — a tisztelet megkívánja — alapját és létjogát ismernünk kell. —

Az ember lényében egyforma. Az állás különbözőség az embert nem teszi egymástól annyira különbözővé, hogy valaki becsületsértésének megállapításánál fokozatokat kellene felállítani.

Az ész, lelkiismeret, becsületérzés, egy és ugyanazon fogalomban a lélekben — melyből kiinduló mellék fogalmak gyanánt tekintendők — összpontosul.

Valamint a lélek, mint fogalom egységes, ugy a becsületérzés, mint lelki tulajdon és mint mellék fogalom egységes és általános egyéni tulajdon is. A vén jogász álbölcsélete szerint a becsületés kovács mester vagy földműves, vele hason fokozatban nem áll, tehát ő olyan törvényt szeretne, mely őt sok embertársai fölé állítaná.

A mai társadalomban az erkölcsi hanyatlás szembevető. Az erkölcselenség mint ártalmas gyom, mely gyökeret vert. Az én és mindig az én! Vagyom, kényelem, fény, pompa, nagyravagyás, ócska dicsőség utáni kapkodás, törekvés. Valódi érdem ritka, de jutalmazását is ritkán leli, mert a külsőség bálványozása háttérbe szorítja. Az erkölcsiség, testileg elpuhult emberből számuzva a férfias bátorság, mindenben gyámságra oltalomra szorult — azt keres. Amikor még egy emberpár élt a világon, valóban indokolt lehetett e drága Isten teremtményének megmaradása fölötti aggodalom, mert bennök élt a világ — mely ember nélkül, más lények vad, kietlen, — az emberben nem méltatott birodalma leendett. Ma a világ értéke az ember fölé emelkedett. Az ember, sokasága miatt, parányi, világot alkotó tömeccsésé törpült.

Az ember nemcsak számára nézve szaporodott, hanem szellemben főképen óriási kifejlődést ért el.

A nagy tudományukat, nagy embereknek nevezük, méltatjuk őket; elnevezük: félisteneknek. Megörökítjük testi hasonmásaikban, a késő kor példájának; — népek, nemzetek dicsőségük és hiúságuk bálványává teszik. A szellem megörökíti önmagát.

Legtöbben pedig mi bizony közönséges emberek vagyunk. Ha az élet küzdteréről eltűnünk, találkozunk helyettünk erő, képesség akármennyi, irt nem hagyunk magunk után, az elhagyott tér egy percig sem marad üresen — hát enünket miért féltjük annyira?

Valamint a fáradt test a nyugalomra kész — úgy a szellem a lélek kötelesség teljesítésének tudatában nyugpontra talál és mindenre kész. —

Vége közleményem nem oda céloz, hogy kapjunk hajba, bitoroljunk törvényt, civakodjunk nyakra főre; sőt inkább azt mondom: ápoljuk a közbeesülés és közfiszteleten alapuló békeséges és barátságos viszonyt, mely a mindig jobban elterjedő általános műveltségben egészséges talajra talál.

A törvények feltétlen tisztelete, állampolgári kötelesség — s így az enyém is.

Nézeteim kinyilvánítását nem elsajátítás, másokra való reá erőszakolás, hanem megvitátás végett teszem, melylyel sem a törvényeket, sem egyeseket sérteni, érinteni nem akarok; mert nem volt célja e tárgyban előbb közzétett nézeteimnek sem, hisz akkor tettem és teszem közzé, a mikor a sajtó és sokak ezzel élénken foglalkoznak.

## Pattantyúk.

A bajai bacsún összejött a bezdáni koldus egy helybelivel s így szólott hozzá:

— Hogy vagy kolléga?  
— Jól, hála istennek. Hát te?

— Én bizon nem dicselkedhetem; gyengén mén a mesterség. Mert tudod az a falusi paraszt nép olyan, hogy egy fakánál lisztért vagy egy magló uborkáért elmondhat az emberrel három miatyánkot meg huszonöt hálálkodást.

— Már abból a részből igaz, nekünk városiaknak külön dolgunk van, hogy az urak ha meglátnak, a keresztvetés végét se várják, hanem küldik egyben a garast-krajaért.

— Nem is kérem én egyébre a kegyes Uristene-met, csak bár annyira fölvinne a soromat, hogy városi koldus lehetnék. — sóhajt a falusi — vénségemre.

— Hagyd el kolléga! Igaz, hogy itt több a kereset, de nagyobb is a lukszus.

\* \* \*

A kulai pénztári rendtelenségről levén szó, egy ottani praktikus polgár azt jegyezte meg:

— Mivelhogy ugysis lop többet kevesebbet minden kaszár, hát úgy hozná magával az igazság, hogy a kaszárság háznumerus szerint sorba menjen.

\* \* \*

Cs. H. B. nem tehet róla, hogy apai öröksége után ő is megyei virilista. Hallotta, hogy egyszer érdemes ide is elnézni; kapta magát be is tarisznyált egy jó darab szalonnát s behajtott a Fekete lóba. Mikor az összehívó nagy csengetyű megszólalt, megbizta a jegyzőt, akit hozott, hogy csak szavazzon helyet te is, mert ő megfrustukol előbb.

Bele is melededett a fölöstökölésbe úgy, hogy tizenegyor gyűlés után még mindig abban találta a nótáros.

— No, ha már így esett ki a sora — mond önvigasztalólag — majd szavadzunk máskor!...

## Hirek.

A rendőrségnek az apatini-utca mentében a Madár utcánál megcsinált átjáróért az arra forgolódók szíves köszönetet mondanak.

Bokor Gusztáv, kir. járásbírósi telekkönyvvezető Baján, élte 48-ik évében december hó 2-án elhunyt. Hült teteme dec hó 4-én d. u. 4 órákor az ottani tisztikar és nagyszámú közönség jelenlétében a Szt. Rókuskoz címzett sírkertbe tetetett örök nyugalomra. Béke hamvai felett!!

Ma a vaspályánál a rendőrség egy fiatal oláh gyermeket látott katonai ruhában, egyedül kujtorogni; a gyanut költő egyéniség annyira megijedt a vallatásnál, hogy ma reggeltől ez óráig semmi eszközzel se tudták szóra hozni. Átadatott a 23-ik kieg. ezred parancsnokságának.

Szabadkán a betörések napirendben vannak. A héten legalább három történt a legjárótabb tereken s egyre panaszkodnak lapjaik, hogy a gazembereket látják, de a sötétben elmenekültek. Szégyen, gyalázat, hogy egy deficitnélküli város fűterein tolvajszökötő sötétségről beszélhetni.

Peák József, monostorszegi lakos, látván, hogy Gál István, ómorovici juhász 16 db birka árát a lajbi gombok mögé kebelezte, őt kocsmáról kocsmára vezette, végre leitatta úgy, hogy a kórház előtt össze-rogyott. Ekkor természetesen kizsebelte s az elkezelt pénzzel betért a szelencsei Gaics kocsmába. Gyurkovics rendőr arra menet megismerte ezt a bankókészítést már két évig ilt gazembert, aki onnan el akart illanni; de a konstabler fülön fogta s a kapitánysághoz vezette. Itt tagadási kedve hamar elmúlván, leoldta boeskorát s a négyhatosos lábbelinek orrából egy összetépett ötvenest és hét db. rongyos ötöst pakolt elő. Ezen meglepő gyakoriságot az alkaptány szemében új gyanut keltvén, egzaminálni kezdte, hol vette

a rajta lebegő subát; mire ő egész töredelmesen bevallotta, hogy azt meg a militicsi esendöröktől szerzte el. Rögtön átküldetett még szombaton a királyi ügyészséghez.

A két magyar műkedvelő előadásán fellépett hölgyeknek és uraknak ebbeli szíveségükért nyilvánosan is meleg köszönetet mond a zombori jótékony négyelet.

Ajánlkozás. Egy kiváló ügyes tollu fiatal ember, ritka szolid és szorgalmas, a magyar s német nyelvben jártas, volt pár évig jogász, gyönyörű kézirásu, ajánlkozik jegyzői irodába. További különösen vidékünk zsidó hitközségeinek ajánlunk egy végzett tanító jelöltet, akár nyilvános akár magán alkalmazásra. Megkeresésre bővebbet a szerkesztőség.

Sarcsevi Teréz, a budapesti magyar gazdasszonyok árva-házának igazgatója, f. hó 2-án élte 27-ik évében elhunyt. Szabadkán, de az egész megyében sokaknak fájó részvéte követi őt sírjába.

Ujmisések. Dr. Kubinszky Mihály felsz. püspök nov. 30-án Futó Ferenc, Bach János, Szász Ernő, Nagy Mátyás, Kulcsics Illés IV. évi theologusokat papokká szentelte föl.

A „Zombori kölcsönös hitelszövetkezet“ f. hó 8-án d. e 10 órákor tartja alakuló közgyűlést. Kivánatos, hogy ezen közhasznu eszmét polgártársaink nyelv- és rangkülönbség nélkül megérdemelt figyelemre méltassák.

Baja város közgyűlése szegény elemi tanulók segélyezésére 500 ft. évi általányt szavazott meg; a zágrábi szerencsétleneknek pedig 100 firtot utalványozott.

Országszerte nagy mozgalom uralkodik az új fogyasztási adó törvényre emeltetése ellen. Baja városa különösen erőlyes óvat küldött ellene a képviselő hához. Zombor is mozoghatna; hanem persze a kereskedelmi testület alszik, mást meg kicsit érdekel ez a kérdés.

Felülízetések a két műkedvelő előadás alkalmával. Fejér Gyula apát-kanak 10 firt, Korics Eszter urh. 2 firt, Zányi Lajos 50 kr, Karvázy Domonkos 50 kr, Kubicska N. 1 firt, Manheim Jakab 1 firt, Virter Károly 1 firt, Blumental K. 1 firt, Vuics ügyvéd 50 kr, Pergovác ezredes 2 firt, Bittermann Nándor 2 firt, Vározy Károly 2 firt, Jónász 50 kr, Barthal József 5 firt, Barthal Józsefné urh. 5 firt, Vározy Károly 1 firt, Mihelsz 2 firt 50 kr. Fogadják a nemeskeblű adakozók a jótékony eszme támogatásáért a magyar nőegylet szíves köszönetét.

Br. Rudits Józsefet Budapest Széchenyi téri palotájában vagy 1200 firt. közpénz erejéig kirabolták. A tettes kézrekerült.

Dömötör László, az orsz. méhésztársulat titkára, mézet elárúsításra bizományba fogad s minden méhészeti megrendelésre teljesít vagy közvetít Budapesten, Eskü-tér, templombazár, 6. sz.

A farsang folyamában tartandó bálók között a kereskedő ifjaké az egyetlen melyre má r m o s t k e szűlődnek.

Uj zenemű. Táborzky és Parsch zeneműkereskedésében megjelent: 5-ik magyar ábránd legkedveltebb népdalok felett. 1. Emeld reám. 2. Fogadásom tiltja szeretni. 3. Ritka buza, zongorára szerzé Ábrányi Kornél. Ára 1 firt 50 kr.

Mészáros Nándor, a szegedi tankerület kir. főigazgatója, a helybeli főgymnásiumban hivatalos látogatását elvégezvén, a tapasztalt ügybuzgalom és eredmény fölött teljes megelégedését nyilvánította. A tanépület jellemzhetően ősidősága, szűkvolta miatt újra is jegyzőkönyvet vétetett föl, hogy valahára a kormány ennek a fontos intézetnek megfelelő épületet emelnie kegyeskedjék. Hanem persze a mi városunk nem sürges semmit, legfőkébb fizetésemelést és személyszaporítást; azt a helyet, ahol fiaik s a megye első családai jövőjük alapköveit rakogtatják le, patópálszerű indolenciával hagyják a régiben. Más város — pl. Ujvidék, kitudta sürgetni a szép gymnásiumot; Zombor a megye székhelye, másfélamy tanulója van — de lenne megfelelő helyiség mellett kétannyi — és azt gondolja, hogyha az iskolának a dukáló fűtőfát behordatja, akkor már megtett mindent. Az iskola levén a városok kulturérzékének hévmérője, akár az elemeket, akár a főiskolát nézzük, szomorú meggyőződésre kényszerít Zombor. Reméljük, hogy erőlyes tanácsunk e bajokra is kiterjeszti atyai figyelmét.

Bosnyák József bánati lakos, pénteken délutáni két órákor a Falcione boltjától pár lépésnyire részegen tántorgott; egyszer csak neki diühösödött fejében a sulypont s oly ellenállhatlan erővel bakázott neki a másfél öles sáncoknak, hogy őt megtartani a környezetnek nem sikerült. Undergerjesztő volt látni a pöcs szemében nyakig befentertett embert úgy, hogy ha hirtelenben ki nem huzzák, ott fulad. Szerenesétlen életpárja azonban kocsin jött rögtön érte s nyilván lemosta — mert ma fogja kihallgatni a rendőrség.

Uj magyar stílus. P. T. Alázatosan alulírtak tiszteljek magukat T. Cz. közönségnek megjelenteni, hogy új czelszerűen tervezetté úti — termőkben sőt homályos időben is minden tetszés szerinti állásában és nagyságban úgy egyes mint csoport szerint fényképezés végett fölvesznek. — Bizonyossággal ígérhetnek hogy T. Cz. közönségnek mi pontosságot és a képeknek hasonlítását illeti minden ohajtasainak megfelelni fognak. T. Cz. közönségnek ajánljuk magukat Reisz & unk, fényképezés Ujvidékből. (Csokoljon meg magukat a Blau Kóbi.)

Heindlhofer Robert kezdeményezésére a helybeli kereskedők egy számos aláírásu kérvényt juttattak Dr. Maximovits képviselőnkhoz, hogy az új fogyasztási adótörvény ellen befolyását érvényesítse.

Bajai hírek szerint a bajai szárnyvonal ügyét a kormány végleg magáévá tette s már most csak a városon függ, hogy Szabadkával vagy Kecellal köttessék össze. Lám, amely városnak életrevaló és ügybuzgó képviselője van, meynyit ki tud az vinni!

Szabadka városának jövő évi bevétele 604124 firt 69 kr., kiadása 598327 firt 84 kr.

Postarablás. Az Ada-Zenta közti országúton dec 1-én este 7 órákor ismeretlen tettesek a postakocsit, a fegyveres kísérőt 5—6-an megtámadták; a kocsist s az őrt orozva leütötték, a kocsit s a kocsist a nagy ládat tovább hurcolván kikutatták, a 7—8 ezer forintot tartalmazó zsákokat magukkal vették. Számos értékes irat, váltó stb. szétszórattott. Többen gyanúból befogattak, a vizsgálat foly.

Baró Bibra honvéd századosok által f. hó 4-én fényes estély adatott, melyen néhány előkelő család: Zákó Péterék, Vujevichék, Drakulicsék, Karvázyék, Vukicsévicsék, a honvéd tisztikar és egyesek voltak jelen. Az estély általában a kedélyesség és fesztelenn nyájasság jellegével bírt. A szórakozás eszközeit képezék: tánc, concert, melyben Zákó Xandi kisasszony gyönyörű alt-soloját zongorakísérettel, (Felleg borult az erdőre) a „Boccacio“ operettből egyes részeket művészi hangalakítással, Karvázy D. ur tenor énekeit és ezek dalduetjét hallottuk. Végre társas salonjátékok folytak. A mulatság csaknem reggelig tartott. A háziak kiváló szívélyessége, a fiatalság táncedve, a szórakozás változatossága idézték elő azon igazi jókedvet, mely a kedélyeket kezdettől végig éberen tartotta.

Csuvaridty és Herold helybeli szabó cég nagyobb megrendeléseket tett a közelő megyei ünnepek alkalmára várhatólag megrendelendő díszmagyar öltözet-félékre. Néhány megrendelésük már is van; ha még többen jelenkeznek, könnyű föltételek alatt még jutányosabban szolgolnak. Ajánljuk magyar díszruhásze-gény uraink figyelmébe.

Dr. Spitzer Fülöp, Dr. Spitzer Mór és Spitzer Zsigmond szabadkai zsidó polgárok, nevüket Szilassira változtatták. Ezeknek az uraknak már elhiszszük, hogy jó magyarok; mert muszkával-némettel oblligóba jönnek nevük által arra nézve, hogy másnak, mint magyarnak ne tarthassák őket. Bár követnék e példát zsidaink mind; mert bizonny őket a köztudomás szerint József császár alatt vaktában faszolt német nevekhez valami kegyelet vagy mi nem fűzheti.

## PANASZROVAT. \*)

40. sz. ex 1880.  
kez. bizott.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

F. é. október hó 12-én a 41-ik sz. igen beces lapjában a „panaszrovat“ alatt: Nikolits György joghallgató, mint „Mihajlovits J. Euthim“-féle ösztöndíj javadalmazásán ezen nevezett ösztöndíj alapítványt kezelő választmány ellen megjelent rágalmazására, bator vagyok itt lent a magas és nmu magy. kir. miniszter ur határozatát másolhatn oly szerény kérséssel átszarmaztatni, miszerint ezt a miniszteri határozatot igen beces lapjában „beküldetett“ rovat alatt mint feleletet a fentebbi rágalmazásra közzétenni méltóztassék:

Másolat. Vallás és közoktatási magy. kir. miniszter. 23, 577. sz. ex 1880.

F. é. június 30. 4205. sz. a kelt jelentésére, — melylyel a „Mihajlovits Jankov Euthim“-féle ösztöndíj adományozására hivatott választmánynak f. é. június 25-én 29. sz. a kelt és város közönségéhez intézett beadványát terjeszti fel, kijelentem, hogy az ösztöndíjnak a választmány részéről történt visszatartását, ezen beadványban felhozott indokok és Nikolits Györgynek az abban előadott tényállást megerősítő kérvénye folytán helyeselni vagyok kenytelen; f. é. 15151. számú intézményem végpontja szerint ugyanis Nikolits György ösztöndíj csak azon esetre szolgáltatóndó ki, ha tanulmányi előmenetel tekintetében a királmaknak megfelelt. A választmány jelentése szerint Nikolits György a m. é. jogtanfolyam második felére rendszeresen be sem volt irta az egri jogakademián, a miből következik, hogy az előadásokat nem látogatta, hogy ehhez képest nem is colloquálhatott és rissgát sem tehetett. Ösztöndíja kiszolgáltatását kérő folyamodványában ezeket Nikolits György is tényekül ismeri el, vagyis elismeri azt, hogy a 2. félévet nem látogatta. Nem lehet figyelembe venni folyamodó ama védekezését, hogy az ösztöndíj előleges ki nem szolgáltatása gátolta őt a tanfolyam frequentálásában, mert szabályszerint kezelt ösztöndíjak, csak is a frequentálás előmenetel igazolása alapján adatnak ki, a dolog természeténél fogva, utólag. Minthogy pedig Nikolits nem csak előmeneteléről képtelen bizonylatot felmutatni, hanem az előadások látogatását sem képes igazolni, a választmány ösztöndíja visszatartására vonatkozó eljárása ellen kifogást tenni nem lehet.

Fogadja mély tiszteletemnek kiváló kifejezés és ét, melylyel maradtam a bizottmány megbízásából Zomborban, 1880. évi november hó 15-én.

Retrovits György,

a „Mihajlovits Jankov Euthim“-féle ösztöndíj alapítványt kezelő bizottmány jegyzője.

## Szerkesztői üzenet.

A megyei bizottsági tagválasztást illetőleg hírom teljesen ellentétes nyilatkozat küldetett be hozzánk; ezért hogy mindenkinek igazságot tegyünk, egyiket se közöljük. Kosa stb. szbíró úr kijelenti, hogy ő b. tagnak itt föl se lépett.

Rezső. Baja. Hogyne?

\*) Az e rovatban közöltektért a nyilt beküldő felelős.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

# H I R D E T É S E K.

## Meghívás résztvevésre.

A Hamburg városa által biztosított nagy pénzesztéték néhány hónap alatt okvetlenül nyereségre

**8 millió 379,760 márkát** játszik ki.

A hét rendbeli játékterv szerint 90,500 sorsjegyből **46,640** nyeremény adatik ki és pedig egy **400,000** márká

|                         |       |                      |      |
|-------------------------|-------|----------------------|------|
| egyenként               |       | 4 nyerem. 8000 márká |      |
| 1 nyerem. 250,000 márká | 3     | "                    | 6000 |
| 1 " 150,000 "           | 52    | "                    | 5000 |
| 1 " 100,000 "           | 6     | "                    | 4000 |
| 1 " 60,000 "            | 108   | "                    | 3000 |
| 1 " 50,000 "            | 214   | "                    | 2000 |
| 2 " 40,000 "            | 10    | "                    | 1500 |
| 2 " 30,000 "            | 2     | "                    | 1200 |
| 5 " 25,000 "            | 533   | "                    | 1000 |
| 2 " 20,000 "            | 676   | "                    | 500  |
| 12 " 15,000 "           | 950   | "                    | 300  |
| 1 " 12,000 "            | 26345 | "                    | 138  |
| 24 " 10,000 "           | stb.  | "                    | stb. |

A húzások a hivatalos tervben megállapítvák.

Ezen sorsjáték legközelebbi húzása

**1880. év december hó 15. és 16-ára**

van kitűzve és

Egy egész eredeti sorsjegy csak 3 frt 50 kr

Egy fél eredeti sorsjegy csak 1 frt 75 kr.

Egy negyed eredeti sorsjegy csak 90 kr.

Ezen összegek ajánlottan, utalványilag vagy postabélyegeken alulirothoz küldendők be.

A Steindecker ház a nyerteseknek rövid idő alatt 125,000 80,000 30,000 20,000 és több 10,000 márkás nyereményt kifizetett és nekik gondtalan jövőt biztosított.

A sorsjegyek ára a nagy nyereményekre tekintettel oly esély, hogy a szerencsepróbálás mindenkinek ajánlható.

A résztvevők megrendelésükkel együtt hivatalos húzási rendet, húzás után pedig hivatalos nyereményjegyzéket kapnak.

A nyeremények állami jóállás mellett rögtön megküldetnek, kívánatra pedig minden ausztria-magyarországi nagyobb pénzintézetnél kifizetnek.

A megbízások az alulirt régi megbízható cégre címezendők.

**Steindecker József,**

bank- és váltó üzlete, Hamburg.

Utóirat. A Steindecker József-féle régi és jőhírű üzlet nem szorul külön ajánlatásra; tehát figyelmeztetjük a közönséget, hogy arra nincs is szükség.

994. sz. kig.

## H I R D E T M É N Y.

Ó-Szivacz község képviselő testülete részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a Ferenc-esatorna mentén fekvő, és magtárak, valamint más üzleti épületek építésére felette alkalmas üres házhelyek — megyei jóváhagyás reményében f. évi december hó 1-én esetleg 15-én tartandó nyilvános árverésen örök áron eladatnak.

Az árverési feltételek a községi előjáráságnál megtekinthetők.

Kelt Ó-Szivacon, 1880. november 16-án.

3-3

**Ratkovits Száva** közs. bíró.

7503. szám.

közg. 1880.

## H i r d e t m é n y!

Zombor város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint az 1881. évre kivetett hadmentességi díjra vonatkozó lajstrom f. évi december hó 5-től ugyanezen hó 12-ig bezárólag a városi számvétség helyiségeiben közzemlére kitétetni fog.

Kelt Zomborban 1880. évi november 30-án.

**Hoffmann Mihály**  
polgármester.

## Pályázati hirdetmény.

Almás mezőváros egyik német tannyelvű osztály tanítói állomására hirdettetik pályázat. A tanítói illetmény 300 frt o. é. mely a község pénztárából havonként utólagosan fizetetik, és 7-ed telek jó minőségű szántóföld hasznvétele adóterheléssel, természetbeni lakás, vagy lakbér illeték nélkül. A megválasztandóban a magyar és német nyelvekbeni teljes jártasságon kívül megkívántatik az alapos zene-ismeret, és minden díj nélkül köteles lesz szükség esetében a kántort hivatalos ténykedésében helyettesíteni, ismétlő iskolát tartani, és az ismétlő iskolás ifjúságot az egyházi énekekben gyakorolni. A pályázni kívánóknak személyesen kell megjelenniük a pályázat napján, hogy a zenébeni jártasságukat kellőleg tanúsíthassák. — Végleges megerősítés egy év után fog megtörténni. — A folyamodványok kellőleg felszerelve nt. Csicsáky József esperes, tanfelügyelő s plébános urhoz Almásra (Bács megye) f. é. december 10-ik napjáig küldendők.

Kelt Almáson, 1880. november 11-én.

1-1

**Az almási rk. iskolaszék.**

## Helyiség változtatás.

Van szerencsém a t. c. közönség tudomására juttatni, hogy

**dísz- és fehérnemű-üzletemet** **ujjonnan épült házamba** a főutcába tettem át.

Együttal kérem t. vevőimet, hogy a cégemnek eddig ajándékozott bizalomban továbbra is megtartani sziveskedjenek

5-3

**Kossanics K. A.**

2-2

## Kundmachung.

Auf dem Gute Erdöd unmitelbar Gombos und Donau gelegenen Auwald Flächenmass 500 Katrl. Joche sind 4000 Raum. Meter Klft Brennholz gegen Stockpreis verkäuflich. Reflectanten werden erbeten ihre Offerte längstens bis ultimo November 1880. einzusenden.

Direction der Herrschaft Csepin & Erdöd in Csepin

## H I R D E T É S.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy máfól kezdve csinosan berendezett új vendéglőmben (a Koszanics-féle házban) naponként friss **pilzeni sör** és egyenest **Bécsből** rendelt jó **virslit** kapható.

**Valódi karloviói ürmöst is mérelek.**

2-1.

**Cselikovits Jócó.**

## Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Bikity községében egy 490 frt évi fizetéssel egybekötött segédjegyzői állomás rendezésére, annak betöltésére pályázat nyitattik.

A választás folyó évi december hó 12-én d. e. 9 órakor Bikity község házában fog megtartatni.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint a jegyzői szigorlat letételét tanúsító bizonyítványukkal felszerelt folyamodványait legkésőbb folyó évi december hó 12-ig mint a választás napjáig, Bikity község jegyzői hivatalánál nyujtsák be.

Pályázóktól megkívántatik még, hogy a hivatalos magyar nyelven kívül a német és bunyevác nyelvek bírást is kimutassák.

Bikity, 1880. november hó 25-én.

**Bariits István s. k.**  
jegyző.

**Uhernyák János s. k.**  
bíró.

## Árverési hirdetmény.

Ó-Kanizsa nagy község részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonához tartozó urijogok (regálek), a tiszai halászat, bor, pálinka, sör és egyéb szeszes italok iránt; — továbbá a község tulajdonához tartozó nagyvendéglő, adorzáni nagy kocma és csárda a folyó évi december hó 15-ik esetleg következő napján, mindenkor délelőtti 9 órakor a község házában a legtöbbet ígérőnek zártajánlatok kizárásával, három egymásután következő évre bérbe fogadni.

Mely árverésről az árverelni szándékozók azzal értesítettnek, hogy az ide vonatkozó feltételek a község gazdasági jegyzői hivatalában mindennap délelőtti 9 órától délutáni 5 óráig a délutáni 1 és 2 közti óráig kivéve megtekinthetők.

Ó-Kanizsán 1880. évi november hó 23-án.

•-2

**Wagner Ferencz,**  
a város közigazgatási bírója.

Zomborban, Bittermann Nándor könyvnyomdájából.

## LEITNER H.

női különlegességek raktára

**Bécsből**

folyó 1880. évi december hó végeig

Zomborban, Stojkovits G. Z. ur házában a főutcában marad.

Ajánl gazdag választékban a **legújabb divat** szerint, a legfinomabb és legizletesebb kiállítással **uszályruhát, felöltőt, köpenyket, kabátot, dolmánykát, úgy utazó- és eső-köpenyegét.**

Elfogad minden e szakba vágó megrendeléseket, **legfinomabb és legizletesebb kiállítással a legrövidebb idő alatt.**

## Egyéves önkéntesi tanfolyam.

(Budapesten nagy-korona utca 13. sz.)

Ezen tanfolyam célja ifjakat, kik mint egyéves önkéntesek kívánnak védkötelezettségüknek eleget tenni, előkészíteni a szükséges vizsgálat letételére, mely által képzettségüket igazolják. A legközelebbi ilyen tanfolyam 1881. január 2-án veszi kezdetét, és hat hón át fog tartani. Hogy a résztvevők hivatalokban gátolva ne legyenek, az előadások az esti órákban tartatnak. A vizsgálatot magyar, német és horvát nyelven lehet letenni.

Az engedélyezett katonai tanodában felvételek még szintén történhetnek, oly ifjak részére, kik a katonai pályát életpályának választották. Az előadások a nappali órákban történnek és előkészítenek részint katonai képző, és hadapródi vizsgálat letételére.

Növendékek az intézetben teljes ellátás és felügyeletre felvétetnek.

Beiratások az intézet igazgatósági irodájában történnek. Értesítő kívánatra ingyen.

4-1

**Az igazgatóság.**

Főnyeremény 400,000 márká. Szerencse-jelentés. A nyereményekért a kormány kezkeskedik.

A Hamburg városa által biztosított nagy előnyű pénzkiosorolásnál

**8 millió 600,000 márkát**

okvetlenül kell nyerni.

Ezen előnyös pénzkiosorolásnál csak 90,500 sorsjegy van. A nyeremények:

|                            |                             |                             |                           |
|----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|---------------------------|
| Főnyeremény 400,000 márká. |                             | 6 nyeremény 4,000 márká     |                           |
| Jutalék 250,000 márká      | 1 nyerem. 150,000 márká     | 108 nyeremény 3,000 márká   | 214 nyeremény 2,000 márká |
| 1 nyerem. 100,000 márká    | 1 nyerem. 60,000 márká      | 10 nyeremény 1,500 márká    | 2 nyeremény 1,200 márká   |
| 1 nyerem. 50,000 márká     | 2 nyerem. 40,000 márká      | 533 nyeremény 1,000 márká   | 5 nyerem. 25,000 márká    |
| 2 nyerem. 30,000 márká     | 533 nyeremény 1,000 márká   | 676 nyeremény 500 márká     | 2 nyerem. 20,000 márká    |
| 5 nyerem. 25,000 márká     | 950 nyeremény 300 márká     | 26345 nyeremény 138 márká   | 1 nyerem. 15,000 márká    |
| 12 nyerem. 15,000 márká    | 100 nyeremény 200 márká     | 100 nyeremény 150 márká     | 1 nyerem. 12,000 márká    |
| 24 nyerem. 10,000 márká    | 2300 nyeremény 124 márká    | 70 nyeremény 100 márká      | 4 nyerem. 8,000 márká     |
| 3 nyerem. 6,000 márká      | 7300 nyerem. 94 és 67 márká | 7850 nyerem. 40 és 20 márká | 52 nyerem. 5,000 márká    |

és mindezek hét hó leforgása alatt kifizetnek

Az első húzás hivatalosan

**1880. évi december hó 15. és 16-ára**

van kitűzve és

Egy egész eredeti sorsjegy csak 3 frt 50 kr.

Egy fél eredeti sorsjegy csak 1 frt 75 kr.

Egy negyed eredeti sorsjegy csak 88 kr.

Ilyen eredeti sorsjegyeket alulirt iroda az összeg bérmentes beküldése után akárhova eljuttat.

Minden játzó az eredeti sorsjeggyel együtt az államilag hitelesített eredeti húzási tervet és húzás után a hivatalos húzási eredményjegyzéket minden további utánjárás nélkül megkapja.

A nyereményeket titoktartás mellett az érdekletteknek azonnal megküldöm.

A megrendelések postautalvány mellett vagy ajánlott levélben egyaránt eszközölhetők.

A kik szerencsét próbálni akarnak, forduljanak alulirothoz.

**Idősb Heckscher Samu,**  
bankár és váltóüzér Hamburgban.